

3/2017

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 18.9.2017

Aluetalous

Tuotannon kasvu jatkui aiempaa vaimeampana

Asunto- ja toimitilamarkkinat

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousussa

Hyvinvointi

Varkausrikokset vähenivät selvästi

Liikenne

Lentomatkustajien määrän kasvuvauhti kiihtyi

Työmarkkinat

Työttömien nuorten määrä laskee edelleen

Väestö

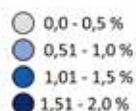
Helsingin seudun muuttovoitto muualta maasta ennätyskorkea

Valokiilassa

Jouni Suominen

Uudenmaan tulevaisuuskuva viitoittaa maakunnan kehitystä

Suhteellinen väestönkasvu vuonna 2016



Lähde: Kaupunkien tilastovirastot, 2017

EUROOPPA-VERTAILU

Pohjoinen Eurooppa erottuu nopealla väestönkasvullaan, kun verrataan eurooppalaisia pääkaupunkeja

Helsingin väestö kasvoi 1,1 prosenttia vuonna 2016. Tukholman ja Oslon väestöt kasvoivat kuitenkin hieman Helsinkiä nopeammin 1,3 prosentin vuosivauhdilla. Kööpenhaminan suhteellinen väestönkasvu oli jopa 1,9 prosenttia. Sen sijaan Reykjavikin väestö kasvoi vuonna 2016 vain 0,6 prosenttia eli selvästi muita pohjoismaalaisia pääkaupunkeja hitaammin. Reykjavikin väestönkasvu oli lähellä Tallinnan kasvunopeutta 0,7 prosenttia vuodessa.

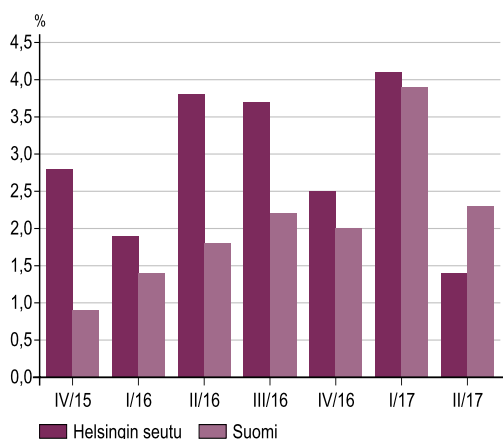
Eteläisemmässä Euroopassa väestö on kasvanut hitaammin kuin Pohjoismaissa. Esimerkiksi Roomassa, Sofiassa ja Ljubljanaassa suhteellinen väestönkasvu oli 0,2–0,3 prosentin luokkaa vuonna 2016. Lissabonin väestö kasvoi vain 0,1 prosentin vuosivauhtia.

Helsinki kasvaa nyt nopeasti. Viime vuosina Suomen väestö on keskittynyt pääkaupunkiseudulle aiempaa voimakkaammin. Helsingin kasvun ennustetaan jatkuvan lähes yhtä nopeasti koko vuosikymmenen.

Vertailuun otettiin ne eurooppalaiset pääkaupungit, joiden tilastoviranomaisten sivuilla on julkaistu vuoden 2016 viralliset tiedot. Vuonna 2015 esimerkiksi Berliinin väestö kasvoi 1,5 prosenttia.

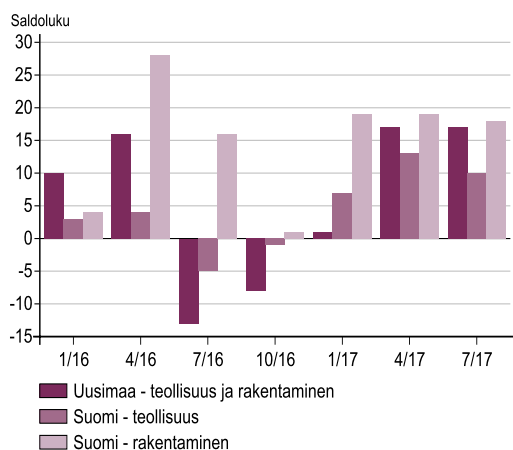
Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja

Muutos (%) edellisestä vuodesta



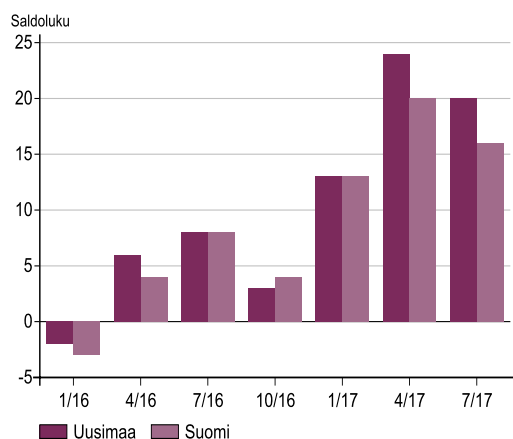
Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA Oy

Teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät



Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät



Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Aluetalous

Tuotannon kasvu jatkui aiempaa vaimeampana

Helsingin seudulla tuotannon kasvu jatkui edellisiä neljänneksiä vaimeampana kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä. Ennakoarvion mukaan tuotanto nousi 1,5 prosenttia edellisvuodesta, kun vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvu ylti 4 prosenttiin. Valtakunnallisesti tuotanto kasvoi huhti-kesäkuussa yli 2 prosenttia, joka oli enemmän kuin Helsingin seudulla. Kasvu oli edelleen laajalla pohjalla, sillä kaikkien toimialojen liikevaihto nousi. Nopeimmin Helsingin seudulla kasvoivat liike-elämän palvelut, kuljetus ja varastointi, majoitus- ja ravitsemisala sekä rakentaminen.

Suhdannetilanne tavanomaista parempi ja sen odotetaan yhä vahvistuvan

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n heinäkuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan Suomen elinkeinoelämän suhdanteet ovat jatkaneet elpymistään kesän aikana. Teollisuuden ja rakentamisen yritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdannetilannetta jonkin verran keskimääräistä vahvemmaksi, ja myös palvelualoilla tilanne on kesän aikana kohentunut vähän yli normaalitason. Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat edelleen kohtalaisen hyvät.

Maailmantalouden kasvu jatkuu uusimpien ennusteiden mukaan noin 3,5 prosentin vauhdilla. Euroopan kasvu on nopeutunut ja ennakoivat suhdanneindikaattorit ovat korkealla. Euron kurssi on selvästi vahvistunut kesän aikana. USA:n nousukausi on jatkunut selvästi pidempään, mutta nyt näkymiä varjostaa epätietoisuus talouspolitiikan suunnasta.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuus- ja rakennusyritysten suhdannetilanne parani alkukesän aikana ja suhdannetilannearvot kohentuivat. Lähikuukausien suhdanneodotukset pysyivät varovaisen myönteisinä heinäkuussa ja niitä kuvaava saldoluku sai arvon +17 (huhtikuussa +17). Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannearvot ovat hieman maan keskiarvoa suotuisammat. Tuotantomäärät kasvoivat toisen vuosineljänneksen aikana, ja tuotannon arvioidaan lisääntyvän myös kolmannella neljänneksellä. Henkilökuntaa on palkattu hieman lisää kesän alussa, ja sitä lisättäneen aavistuksen verran myös syksyn lähestyessä. Kannattavuus on vuoden takaista parempi, ja investoinnit ovat pysyneet keskimäärin ennallaan. Heinäkuussa kapasiteetti oli kokonaan käytössä 87 prosentilla vastaajista.

Koko maan teollisuusyritysten suhdanteet ovat vahvistuneet kuluvaan vuoden alkupuoliskolla, ja tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran keskimääräistä vahvemmaksi. Suhdanteiden ennustetaan paranevan lähikuukausina, ja näkymät lähitulevaisuuteen ovat siis pääosin myönteiset. Yleisten suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyn tiedustelun mukaan +10 (huhtikuussa +13). Tiedusteluun vastanneista yrityksistä 12 prosenttia arvioi suhdanteiden vahvistuvan ja 2 prosenttia olettaa niiden heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Alkukesällä saadut uudet tilaukset kasvoivat selvästi ja lähikuukausille ennustetaan

kohtalaista tilausten kasvua. Henkilöstön määrä kasvoi hieman alkukaudella, mutta lähikuukausina sen arvioidaan pysyvän likimain ennallaan. Kapasiteetti oli heinäkuussa täyskäytössä 86 prosentilla tiedusteluun vastanneissa teollisuusyrityksissä.

Koko maassa rakennusyrityksilläkin suhdanteet ovat vahvistuneet ja nykytilannetta kuvataan keskimääräistä paremmaksi. Myös lähiaikojen näkymät ovat myönteiset, ja niitä kuvaava saldoluku sai heinäkuussa arvon +18 (huhtikuussa +19). Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan siis paranevan jonkin verran tämän vuoden loppupuoliskolla. Suhdannousua loppuvuodelle ennusti 25 prosenttia vastaajista ja 7 prosenttia arvioi tilanteen heikkenevän. Rakennusyritysten kapasiteetti on lähes täysin käytössä, sillä tiedusteluun vastanneista yrityksistä 93 prosentille se oli kokonaan hyödynnettyä.

Palvelut

Uudenmaan palvelualojen yritysten yleinen suhdannetilanne nousi heinäkuussa hieman tavanomaista paremmaksi. Suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa +20 (huhtikuussa +24) eli suhdannenäkymät tasaantuivat lievästi alkukauden aikana. Uudenmaan palvelualojen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät kasvoivat huhti–kesäkuun aikana melko yleisesti. Myynti jatkaa nousuaan myös kesän lopulla ja syksyn alussa. Henkilöstön määrä pysyi suunnilleen ennallaan vuoden toisella neljänneksellä eikä siihen odoteta suuria muutoksia lähikuukausina. Suuria muutoksia ei ole tapahtunut myyntihinnoissa eikä tuotantokustannuksissa viime kuukausina, mutta kannattavuus on kohentunut vuoden takaiseen verrattuna.

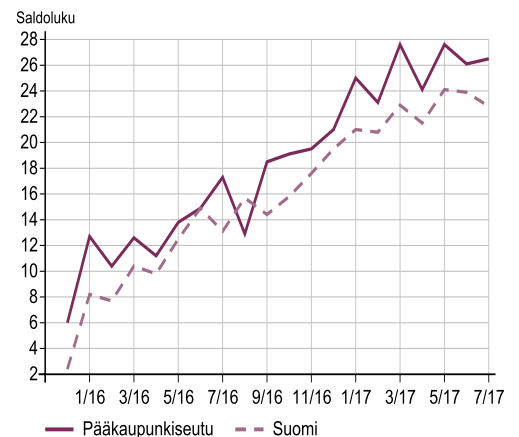
Koko maan palveluyrityksissä elpyminen on jatkunut alkuvuonna ja nykytilanne on jo hieman keskimääräistä vahvempi. Myynti on kasvanut kohtalaisesti, ja kasvun ennustetaan jatkuvan kuluvaan vuoden jälkipuoliskolla. Yleiset suhdannenäkymät ovat siis myönteiset, ja suhdanteiden odotetaan kohenevan edelleen asteittain. Näkymiä kuvaava saldoluku oli heinäkuussa +16 (huhtikuussa +20). Palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä kasvaneen aavistuksen verran alkukauden aikana. Myös seuraavien kuukausien aikana henkilöstömäärän odotetaan kasvavan loivasti.

Kuluttajat luottavat vahvasti myönteiseen talouskehitykseen

Kuluttajat ovat olleet viime aikoina jopa ennätysellisen luottavaisia myönteisissä näkemyksissään talouden tulevaisuuden suhteen. Luottamus on ollut vahvaa jo tämän vuoden alusta lähtien, ja korkeimmillaan saldoluku oli toukokuussa Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin mukaan. Pääkaupunkiseudun kuluttajat ovat olleet oletuksissaan perinteisesti myönteisempiä kuin kuluttajat koko maassa. Pääkaupunkiseudulla talouden kehitystä kuvaava kuluttajien luottamusindikaattori sai heinäkuussa arvon 26,5. Koko maassa vastaava saldoluku oli 22,8.

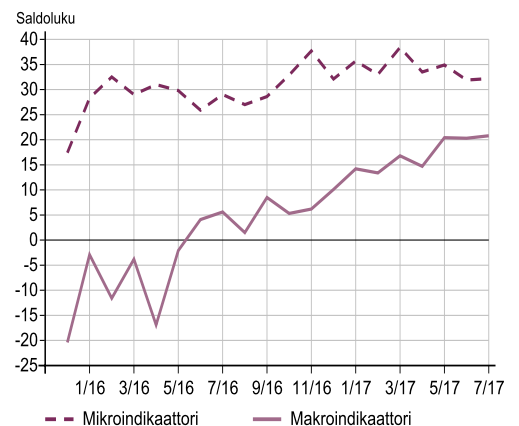
Pääkaupunkiseudun kuluttajien oman talouden kehitysnäkemyksiä kuvaava mikroindikaattori saldoluku sai heinäkuussa arvon 32,2. Se kuvaa sekä oman talouden että säästämismahdollisuuksien tulevaisuuden näkymiä. Kuluttajat ovat perinteisesti luottaneet omiin säästämismahdolli-

Kuluttajien luottamusindikaattori



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

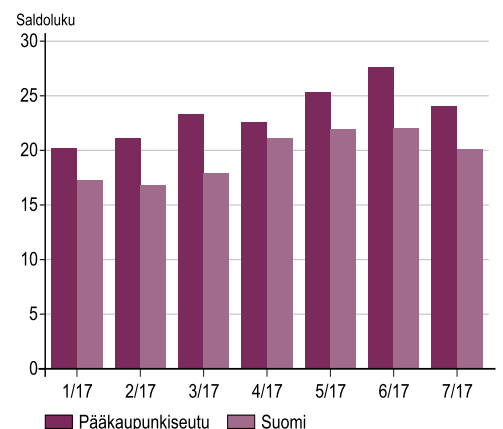
Kuluttajien luottamusindikaattori pääkaupunkiseudulla



Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

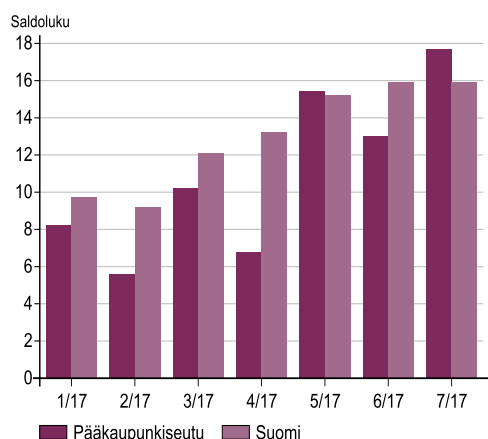
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien ennuste Suomen talouden kehityksestä seuraavien 12 kk:n aikana



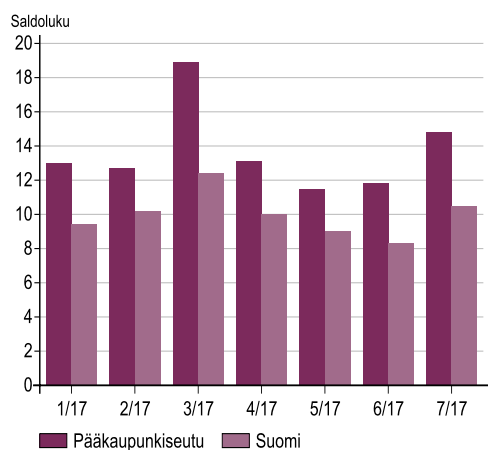
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien ennuste työttömyystilanteen paranemisesta seuraavien 12 kk:n aikana



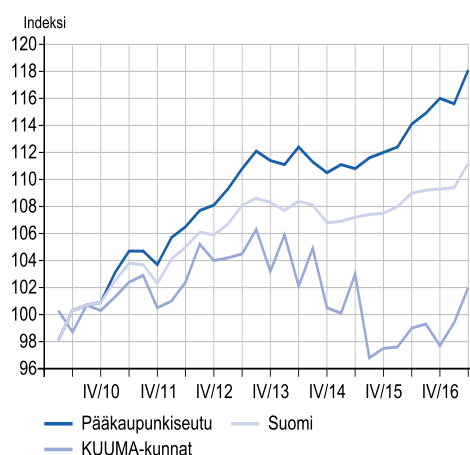
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien ennuste oman talouden paranemisesta seuraavien 12 kk:n aikana



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat Indeksi (2010=100)



Lähde: Tilastokeskus

suuksiinsa, tosin sekä kesä- että heinäkuussa odotukset hieman hiipuivat edellisiin kuukausiin verrattuna. Makroindikaattori sai heinäkuussa arvon 20,8. Saldoluku on ollut ennätyskorkealla jo toukokuusta lähtien, ja kulluttajat luottavat etenkin työllisyystilanteen paranemiseen.

Oman taloudenkin myönteiseen kehitykseen luotetaan

Pääkaupunkiseudun kuluttajista lähes joka kolmas ilmoitti heinäkuussa kuluttajabarometrin tiedustelussa luottavansa siihen, että oma talous tulee olemaan parempi vuoden kuluttua. Tätä kuvaava saldoluku sai arvon 14,8 pääkaupunkiseudulla ja 10,5 koko maassa. Kuusi kuluttajaa kymmenestä odottaa taloustilanteensa säilyvän samanlaisena kuin tiedusteluhetkelläkin. Näkemykset vaihtuivat aiempaa myönteisemmiksi pääkaupunkiseudulla vuoden vaihtuessa ja koko maassa helmikuussa. Sen jälkeen odotukset ovat olleet valoisat.

Asunto- ja toimitilamarkkinat

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousussa

Pääkaupunkiseudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat olivat nousseet huhti-kesäkuussa 3,4 prosenttia vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna ja keskimääräinen neliöhinta oli 3 980 euroa. Vuoteen 2010 nähden nousua oli 18 prosenttia.

Voimakkainta vanhojen kerrostaloasuntojen hintojen nousu oli Helsingissä, jossa ne olivat kasvaneet 4,4 prosenttia edellisvuodesta. Espoossa lisäystä oli 1,6 prosenttia. Vantaalla hinnat olivat hieman laskeneet, sillä pudotusta edellisvuoden toiseen neljännekseen oli puoli prosenttia. KUUMA-kunnissa hinnat olivat nousseet vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna 3 prosenttia. Helsingissä keskimääräinen neliöhinta oli 4 520 euroa, Espoossa 3 320 ja Vantaalla 2 420 euroa. KUUMA-kunnissa se oli 2 080 euroa.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolisessa Suomessa vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat eivät juuri muuttuneet edellisvuodesta, sillä lisäystä oli vain 0,3 prosenttia ja keskimääräinen neliöhinta oli 1 730 euroa.

Hyvinvointi

Varkaudet vähenivät selvästi

Poliisin tietoon tuli huhti-kesäkuussa 8 prosenttia vähemmän Helsingin seudulla tehtyjä varkausrikoksia, kun verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Varkausrikosten määrä väheni selvästi sekä pääkaupunkiseudulla että KUUMA-kunnissa ja muualla maassa.

Vuositasolla varkausrikosten määrä on muutaman viime vuoden aikana säilynyt suhteellisen vakaana. Rikosten määrässä on suurta kausivaihtelua, ja niitä tehdään eniten kesäisin.

➔ Liikenne ja ympäristö

Lentomatrustajien määrän kasvuvauhti kiihtyi

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä kasvoi jälleen huhti-kesäkuussa 11 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Matkustajia oli 4,9 miljoonaa.

Lennoista alle viidesosa on kotimaisia lentoja ja loput kansainvälistä liikennettä. Kansainvälisistä kohteista yleisimpiä ovat Saksa, Ruotsi ja Espanja. Etenkin lennot Kroatiaan ovat lisääntyneet.

Lentoliikenteen matkustajamäärä on ollut kasvussa jo parikymmentä vuotta. Viimeisen vuoden matkustajamäärä oli 43 prosenttia suurempi kuin kymmenen vuotta aikaisemmin. Kasvuvauhti on kiihtynyt hieman viimeisen kahden vuoden aikana.

Rautateiden tavaraliikenteen määrä kasvoi

VR:n tavaraliikenteen määrä kasvoi huhti-kesäkuussa Helsingin asemilla 28 prosenttia, kun verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Sekä lähtevän että saapuneen tavarantoimien määrä kasvoi edellisvuodesta selvästi. Huhti-kesäkuussa rautateitse lähti 3 194 tonnia tavaraa ja asemille saapui 165 288 tonnia tavaraa. Lähtevän tavarantoimien osuus kokonaisliikenteestä oli alle 2 prosenttia.

Viimeisen vuoden aikana VR:n tavaraliikenteen määrä on kasvanut 20 prosenttia. Tavaraliikenteen määrä on kuitenkin alle puolet kymmenen vuoden takaisesta tilanteesta. Taustalla on teollisuuden rakennemuutos. Viimeisen kymmenen vuoden aikana erityisesti lähtevän tavarantoimien määrä on laskenut ja sen osuus kokonaistavaraliikenteestä pienentynyt selvästi.

➔ Työmarkkinat

Työvoiman ulkopuolisten määrä kasvussa

Helsingin seudulla oli huhti-kesäkuussa 730 000 työllistä työikäistä henkilöä, mikä oli 1 prosentin verran enemmän kuin edellisvuoden vastaavan ajanjakson aikana. Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen mukaan 15-74-vuotiaiden työvoiman ulkopuolisten määrä kasvoi samaan aikaan 3 prosenttia ja työttömien määrä väheni 4 prosenttia. Koko maassa oli nähtävissä samankaltaista kehitystä.

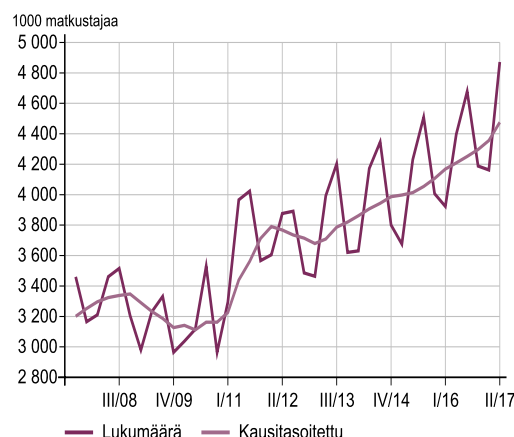
Työikäinen väestö kasvaa Helsingin seudulla. Työvoiman ulkopuolisten työikäisten lisäksi myös työllisten määrä on viimeisen vuoden aikana alkanut jälleen kasvaa ja työttömien määrä laskea.

Valtion työntekijöitä aiempaa enemmän

Helsingin seudulla kasvoi huhti-kesäkuussa etenkin valtion työntekijöiden määrä, kun verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen mukaan julkisella, kunnalla ja yksityisellä työskentelevien määrät kasvoivat hieman. Myös

Lentoliikenteen matkustajamäärä

Matkustajaa



Lähde: Finavia Oyj

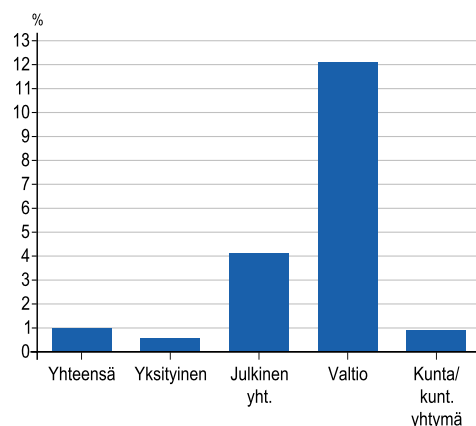
VR:n tavaraliikenne Helsingin asemilla

Tonnia



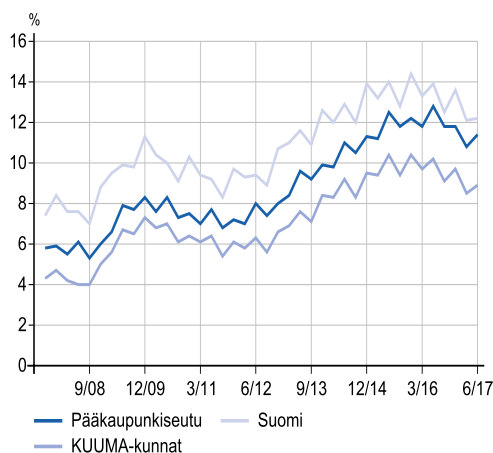
Lähde: VR-yhtymä Oy

Työllinen työvoima työnantajaryhmittäin Helsingin seudulla II/17, muutos (%) edellisestä vuodesta



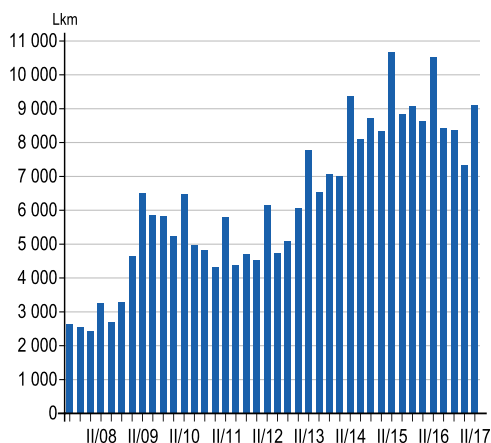
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste Helsingin seudulla



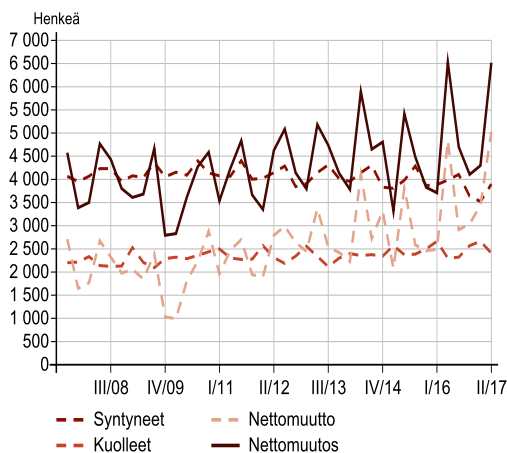
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömät nuoret Helsingin seudulla Henkilöä



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Väestönmuutos Helsingin seudulla



Lähde: Tilastokeskus

koko maassa kasvoi huhti-kesäkuussa etenkin valtion työntekijöiden määrä. Yksityisellä sektorilla työskentelevien määrä pysyi koko maassa ennallaan.

Työllisten kokonaismäärä on Helsingin seudulla viimeisen vuoden aikana alkanut jälleen kasvaa, kun laskussa ollut yksityisen sektorin työntekijämäärä kääntyi kasvuun vuoden 2015 jälkimmäisellä puoliskolla. Julkisella sektorilla kehitys oli päinvastaista, mutta viimeisen vuoden aikana julkisella sektorilla työskentelevien määrä on pysynyt ennallaan ja valtion työntekijöiden määrä on kasvanut.

Työttömyysaste on kääntynyt laskuun

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömyysaste oli Helsingin seudulla 1,4 prosenttiyksikköä matalampi kesäkuun lopussa kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysaste laski selvästi kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa, KUUMA-kunnissa ja koko maassa. Tiedot kootaan kuukausittain työ- ja elinkeinotoimistojen rekisteristä.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan kesäkuun lopussa työttömien osuus työvoimasta oli Helsingissä 12,1 prosenttia, Espoossa 10,2 prosenttia, Vantaalla 11,3 prosenttia, KUUMA-kunnissa 8,9 prosenttia ja koko maassa 12,2 prosenttia. Helsingin seudulla työttömyysaste oli 10,9 prosenttia. Työttömänä oli Helsingin seudulla 82 520 henkilöä.

Myös Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyysaste laski huhti-kesäkuussa Helsingin seudulla 0,5 prosenttiyksikköä ja koko maassa 0,1 prosenttiyksikköä edellisvuoteen verrattuna.

Kummankin tietolähteen mukaan työttömyysaste lähti nousuun vuonna 2008, mutta nyt työttömyysaste on kääntynyt laskuun.

Työttömien nuorten määrä laskee edelleen

Helsingin seudulla oli kesäkuun lopussa 13 prosenttia vähemmän työttömiä nuoria kuin vuotta aikaisemmin. Alle 25-vuotiaiden työttömien nuorten määrä laski selvästi kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa, KUUMA-kunnissa ja muualla maassa.

Työttömänä oli kesäkuun lopussa Helsingissä 3 800 nuorta, Espoossa ja Vantaalla 1 600 nuorta kummassakin sekä KUUMA-kunnissa 2 100 nuorta.

Nuorisotyöttömyys lähti Helsingin seudulla voimakkaaseen kasvuun vuonna 2013, mutta kääntyi laskusuuntaan vuonna 2016. Tänä vuonna laskeva kehitys on kiihtynyt. Tiedot perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoon.

➔ Väestö

Helsingin väestönkasvu kiihtyi

Ennakkotietojen mukaan Helsingin seudulla asui kesäkuun lopussa noin 1 467 190 henkeä. Väestö kasvoi huhti-kesäkuussa 6 520 hengellä eli suurin piirtein saman verran kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson ai-

kana. Kehitys oli erilaista seudun sisällä. Helsingissä väestönkasvu kiihtyi edellisvuoteen verrattuna, kun taas Espoon, Vantaan ja KUUMA-kuntien väestö kasvoi vähemmän kuin edellisvuoden vastaavaan ajanjakson aikana. Koko maan väestö kasvoi 2 710 hengellä.

Huhti-kesäkuussa Helsingin seudulla syntyi 3 900 lasta ja kuoli 2 410 henkilöä. Muuttovoittoa seutu sai muualta maasta ja ulkomailta 5 030 henkeä. Syntyneiden määrä laski ja kuolleiden ja muuttaneiden määrät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Helsingin seudun muuttovoitto oli suurempi kuin koskaan yhden vuosineljänneksen aikana.

Helsingin seudun muuttovoitto muualta maasta ennätyskorkea

Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta kasvoi huhti-kesäkuussa ennätyskorkeaksi 4 120 henkeen. Ennakkotietojen mukaan muuttovoitto kasvoi edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 25 prosenttia, sillä alueelle muutti nyt muualta maasta selvästi enemmän ihmisiä. Myös muuttoliike Helsingin seudulta muuhun maahan vilkastui hieman. Helsingin seudulle muutti 10 540 henkeä ja seudulta pois 6 420 henkeä.

Huhti-kesäkuussa Helsinki sai muuttovoittoa seudun ulkopuolisesta Suomesta 2 570, Espoo 790 ja Vantaa 480 henkeä. Myös KUUMA-kunnat saivat muuttovoittoa – 310 henkeä – vaikka ne ovat koko vuosituhatosen olleet muuttotappioalueita suhteessa seudun ulkopuoliseen Suomeen. Edellisvuoteen verrattuna nettomuutto kasvoi kaikilla näillä alueilla.

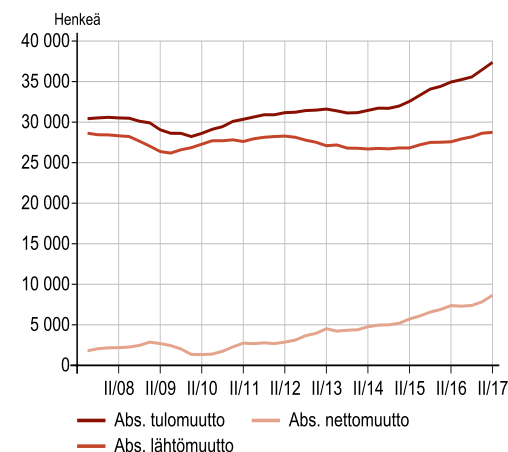
Pääkaupunkiseudun muuttovoitto Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta on kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana selvästi. KUUMA-kunnat sen sijaan ovat menettäneet kuntalaisia seudun ulkopuolelle koko 2000-luvun ajan, joskin muuttotappio on viime vuosina pienentynyt.

Notkahdus ulkomaisen muuttovoiton kasvusuuntauksessa

Huhti-kesäkuussa ulkomailta muutti Helsingin seudulle 2 420 henkeä ja seudulta ulkomaille 1 510 henkeä. Ennakkotietojen mukaan Helsingin seudun muuttovoitto oli 910 henkeä eli selvästi vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson aikana. Ulkomainen muuttovoitto oli edellisvuotta vähäisempää kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa, KUUMA-kunnissa sekä muualla maassa. Edellisen vuosineljänneksen aikana Helsingin seutu oli kuitenkin saanut ulkomaista muuttovoittoa kuitenkin poikkeuksellisen paljon.

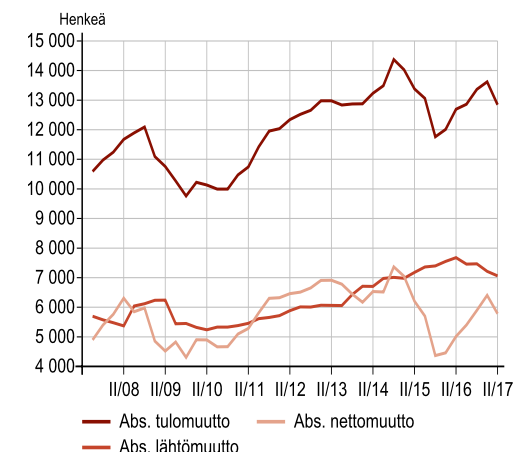
Viimeisen vuoden aikana muuttovoitto ulkomailta Helsingin seudulle on kasvanut selvästi Espoossa, KUUMA-kunnissa ja Helsingissä kuten myös seudun ulkopuolisessa Suomessa. Helsingin seudun muuttovoitto ulkomailta on kasvusuuntauksesta huolimatta laskenut huippuvuoteen 2014 verrattuna. Tulomuuton kasvuun vaikuttanevat jossain määrin edellisenä vuonna saapuneille turvapaikanhakijoille vuoden 2017 puolella myönnetty oleskeluluvat. Turvapaikanhakijalle rekisteröidään kotikunta ainoastaan mahdollisen myönteisen oleskelulupapäätöksen jälkeen ja hänet tilastoidaan maahan muuttaneeksi vasta tuolloin.

Seudun ja muun Suomen välinen nettomuutto Liukuva vuosisumma



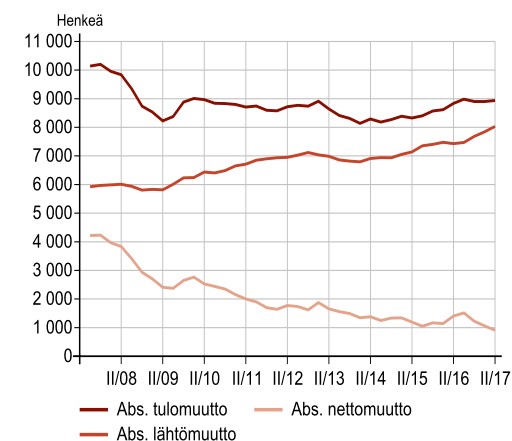
Lähde: Tilastokeskus

Ulkomainen nettomuutto Helsingin seudulla Liukuva vuosisumma



Lähde: Tilastokeskus

Muuttoliike pääkaupunkiseudulta KUUMA-kuntiin Liukuva vuosisumma



Tulomuutto KUUMA-kuntiin, lähtömuutto KUUMA-kunnista
Lähde: Tilastokeskus

Uudenmaan tulevaisuuskuva viitoittaa maakunnan kehitystä

Jouni Suominen
Suunnittelija
Uudenmaan liitto

Julkinen hallinto on suuren muutoksen edessä. Sote- ja maakuntauudistus ja siitä seuraava kuntien roolin perusteellinen muutos synnyttää aivan uudenlaisen yhteistyötilanteen. Uudistus tarjoaa maakunnille mahdollisuuden luoda uudenlaista kilpailukykyä sekä kasvattaa vetovoimaisuuttaan.

– Uudenmaan liitossa on tehty tulevaisuustarkastelu, joka antaa hyvän lähtökohdan maakunnan kehittämiseen ja muutokseen varautumiseen. Konkreettisesti se

palvelee seuraavan Uusimaa-ohjelman ja maakuntakaavan laadintaa. Uusimaa-ohjelma 2.0 sisältää maakunnan pitkän aikavälin vision ja strategiset painopisteet sekä tavoitteet tulevalle ohjelmakaudelle 2018–2021, kertoo liiton erityisasiantuntija **Liisa Hyttinen**.

Skenaariot lisäävät ymmärrystä ajankohtaisista ilmiöistä

Tulevaisuustarkastelu muodostuu skenaarioista, varautumissuunnitelmista sekä tulevaisuuskuvasta, jotka on rakennettu yhteistyössä Uudenmaan liiton, Capful Oy:n

Kuva 1. Tulevaisuustarkastelu muodostuu skenaarioista, jotka ovat kuvauksia Uudenmaan ulkopuolisen toimintaympäristön vaihtoehtoisista tulevaisuuksista.

 Skenaario 1: Sulkeutuminen ja perinteinen valtiovalta - Kansojenvaelluksia Eurooppaan ja Suomeen - Protektionismi ja nationalismi vahvistuvat - Euroalue hajoaa - Julkisen sektorin rooli kasvaa - Muun muassa raaka-ainepula hidastaa teknologiakehitystä	 Skenaario 2: Polarisoitunut yksilökeskeisyys ja asiantuntijavalta - Yksilölliset arvot voimistuvat, vapaus ja vastuu korostuvat - Yhteiskunta polarisoituu - Palvelullistuminen voimistuu - Alustalous ja mikroyrittäjyys - Matala perustulo - Suomi Oy:tä johdetaan yritysmaisesti	 Skenaario 3: Turvautuminen paikallisiin yhteisöihin - Robotisaation luoma massatyöttömyys - Julkisrahoitteiset palvelut romahtavat - Turvaututaan perheeseen - Päättöksentekö kuntiin ja alueille - Paikallisyhteisöt lisäävät vaihdantataloutta - Arvot jakautuvat voimakkaasti	 Skenaario 4: Globaali verkostomainen tech-imperialismi - Analytiikka korvaa ihmisen - Ubiikkiyhteiskunta realisoituu - Muuttoliike suuntautuu Suomesta ulos. Suomi keskittyy pääkaupunkiseudulle. - Tech-imperialismi valtaa maailmaa - Ylikansallisten heimojen nousu	 Skenaario 5: Kasvu ja EU-vetoinen kansainvälinen yhteistyö - Kansainvälinen yhteistyö keskiössä - Maailmantalous ja vienti nousevat - Hyvinvointivaltiomalli laajentuu EU:ssa - EU:n liittovaltiokehitys voimistuu - Energia on lähes ilmaista - Massamuutto demokratian ja paremman elintason perässä idästä
--	--	---	---	--

ja alueen asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi tulevaisuustarkastelua täydentävät Uudellemaalle laaditut väestö- ja työpaikkaprojektiot sekä niin kutsutun Tulevaisuusraadin artikkelikokoelma.

Skenaariot ovat kuvauksia Uudenmaan ulkopuolisen toimintaympäristön vaihtoehtoisista tulevaisuuksista.

– Skenaarioiden avulla ei ennusteta todennäköisintä tulevaisuutta, vaan tarkoituksena on lisätä ymmärrystä ajankohtaisista ilmiöistä sekä parantaa alueen toimijoiden reagointikykyä ja muutusvalmiutta. Tulevaisuuden kehityskulut ovat usein yhdistelmiä eri skenaarioista, sanoo liiton suunnittelupäällikkö **Olli-Pekka Hatanpää**.

Skenaarioille tehtiin varautumissuunnitelmat, jos maailma muuttuu tietyn kehityspolun kaltaiseksi. Suunnitelmien pohjalta määriteltiin myös välttämättömiä kehittämisteemoja ja toimenpiteitä, jotka Uudellamaalla tulee tehdä riippumatta siitä, mikä skenaario tai niiden yhdistelmä tulevaisuudessa toteutuu.

Hyvinvoiva ihminen, vastuullinen business sekä monimuotoinen maapallo tulevaisuuskuvan keskiössä

Kehittämisteemojen analysoinnin jälkeen muodostettiin Uudenmaan tulevaisuuskuva. Tulevaisuuskuva kertoo, millainen Uudenmaan tulisi olla vuonna 2050, jotta se menestyisi muuttuvassa maailmassa.

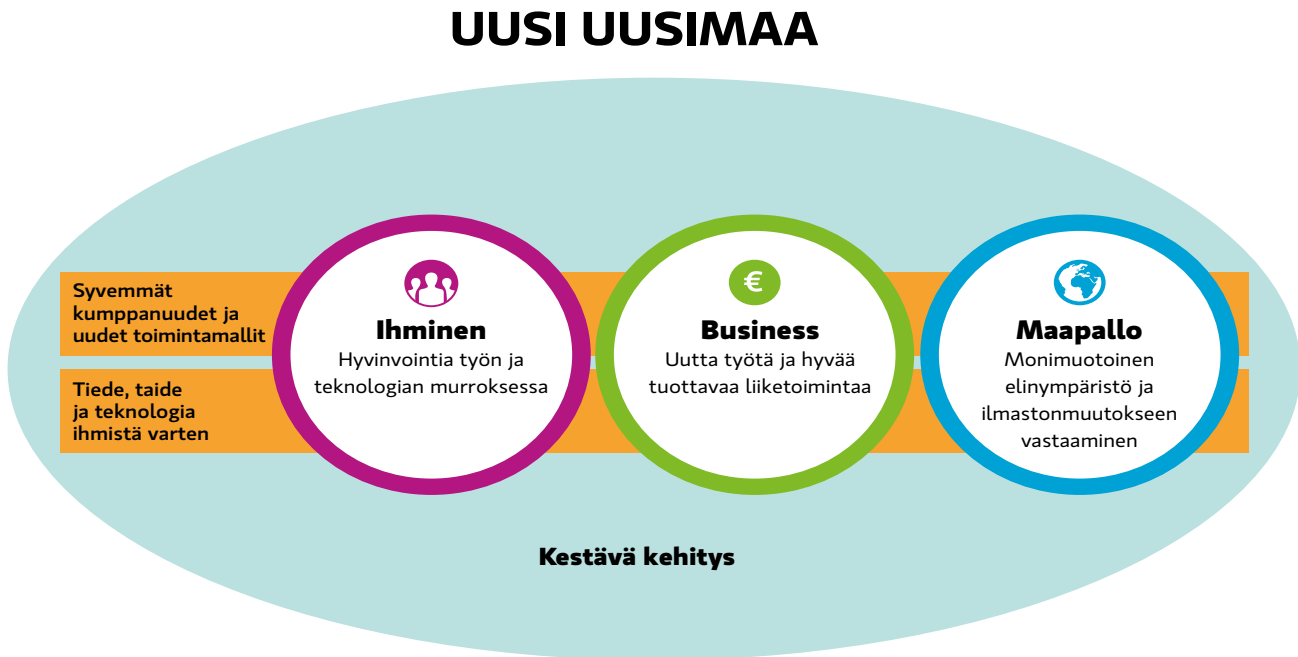
– Uudenmaan tulevaisuuskuva rakentuu kolmen kehittämisteeman ympärille. Ne ovat *Ihminen: Hyvinvointia työn ja teknologian murroksessa*, *Business: Uutta työtä ja hyvää tuottavaa liiketoimintaa* sekä *Maapallo: Monimuotoinen elinympäristö ja ilmastonmuutokseen vastaa-*minen, Hatanpää kiteyttää.

Hän jatkaa, että tulevaisuuskuvassa ihmisten hyvinvoinnin edellytyksenä ovat puhdas ja monimuotoinen elinympäristö sekä rohkea, kokeileva ja vastuullinen elinkeinoelämä.

Kuva 2. Tulevaisuustarkastelu koostuu skenaarioista, varautumissuunnitelmista, kehittämisteemoista sekä tulevaisuuskuvasta.



Kuva 3. Uudenmaan tulevaisuuskuva rakentuu kolmen kehittämisteeman ympärille.



– Näiden ohella tulevaisuuskuva tarvitsee toteutuakseen yhteiskunnan, yhteisöjen ja yritystoiminnan muodostamia kumppanuuksia ja uudenlaisia toimintamalleja. Lisäksi on huolehdittava, että teknologiaa ja tieteen tuloksia osataan hyödyntää. Myös kulttuuri ja ihmisten omaehtoinen tekeminen parantavat asukkaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, Hatanpää summaa.

Tulevaisuuskuva antaa eväitä Uusimaa-ohjelman tekoon

Tulevaisuustarkastelun jälkeen Uudenmaan liitossa käynnistyi Uusimaa-ohjelman 2.0 valmistelu. Maakuntaohjelman strategiseksi painopisteiksi valittiin *ihminen, business ja maakunta*.

Tutustu:

www.uudenmaanliitto.fi/tulevaisuustarkastelu
[www.uudenmaanliitto.fi/vaesto ja tyopaikkaprojektiot](http://www.uudenmaanliitto.fi/vaesto_ja_tyopaikkaprojektiot)
www.uudenmaanliitto.fi/uusimaa-ohjelma

Lisätietoja:

Erityisasiantuntija Liisa Hyttinen, liisa.hyttinen@uudenmaanliitto.fi
Suunnittelupäällikkö Olli-Pekka Hatanpää, olli-pekka.hatanpaa@uudenmaanliitto.fi
Suunnittelija Jouni Suominen, jouni.suominen@uudenmaanliitto.fi

Tulevaisuustarkastelua hyödynnetään myös Uusimaa-ohjelman tavoitteiden muodostamisessa. Tavoitteita lähdetään toteuttamaan vuosina 2018–2021 muun muassa erilaisten hankkeiden kautta. Tavoitteena on, että Uusimaa-ohjelma valmistuu vielä tämän vuoden aikana ja luo yhteisen pohjan kaikille maakunnan kehittämisessä mukana oleville tahoille.

➔ Info

Helsingin seutu:

Pääkaupunkiseutu ja KUUMA-kunnat

Pääkaupunkiseutu:

Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa

KUUMA-kunnat:

Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Uusimaa:

Uudenmaan maakunta



Helsingin kaupunkimittausosasto, alueen kunnat ja HSY, 2013

Julkaisun tuotannon, asuntomarkkinoiden, rikollisuuden, matkailijoiden yöpymisten ja väestön luvut ovat ennakkotietoja, jotka tarkentuvat lopullisiin tilastoihin.

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toistuvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo lasketaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkän ajan keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Toimeentulotuki:

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimeisin taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen määrä määräytyy asiakkaan välttämättömien menojen mukaan. Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät kunnilta Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa.

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakkoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.

2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työttömyysaste perustuu työvoimatutkimukseen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysaste työnvälitystilastoon, minkä vuoksi ne poikkeavat jonkin verran toisistaan.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Väestö 30.6.2017*	Helsinki	Espoo	Vantaa	Helsingin seutu	Uusimaa	Suomi
Väkiluku	640 170	276 530	221 200	1 467 190	1 648 700	5 507 100
Väestönmuutos vuoden alusta	4 990	1 950	1 860	10 570	10 410	3 800
Väestönmuutos, %	0,8	0,7	0,8	0,7	0,6	0,1
Muuttovoitto	4 320	1 150	1 290	8 260	8 340	6 320

Työmarkkinat II/2017

Työlliset (TK)	..	..	..	734 000	816 600	2 494 000
Muutos vuoden takaisesta, %	..	..	..	1,0	0,5	0,7
Työttömät (TEM, 6/17)	40 662	14 268	12 979	82 520	91 378	320 126
Työttömyysaste, % (TEM, 6/17)	12,1	10,2	11,3	10,9	10,8	12,2
Työllisyysaste, % (TK)	..	..	..	73,4	73,1	70,2

Hyvinvointi II/2017

Yleisen asumistuen saajat (6/17)	46 390	13 800	14 290	86 150	92 770	275 890
Muutos vuoden takaisesta, %	6,0	8,4	7,4	6,2	6,2	3,7
Kotihoidontuen saajat	8 690	4 390	3 530	20 910	22 920	66 390
Muutos vuoden takaisesta, %	–2,5	–2,8	–0,8	–2,9	–2,9	–5,1
Perustoimeentulotuen saajat	43 456	15 248	16 492	..	..	..

*Ennakkotieto.

Helsingin Seudun Suunnat

Helsingin Seudun Suunnat antaa ajankohtaista tietoa seudun kehityksestä. Verkkosivusto päivittyy jatkuvasti, ja painettu julkaisu ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Jatkuvasti päivittyvä verkkosivusto:

www.helsinginseudunsuunnat.fi

Ilmestyy vuonna 2017

sähköisenä viikolla 11, 23, 36, 49
ja painettuna viikolla 13, 26, 39, 51

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

PL 5500

Helsingin kaupunki

00099 Helsingin kaupunki

Lisätietoja

Jenni Erjansola

p. 09 310 36365

seudunsuunnat@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)

HSS
vuodesta
1996

Kustantajat

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä HSY

Helsingin kaupunki,
kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus-
ja -tilastot

Espoon kaupunki,
strategiayksikkö

Vantaan tieto-
palveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus (ELY)

Helsingin seudun
kauppakamari